

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

6 листопада 2014 року

№34 (3092)

Візит делегації Литовської Республіки

Делегація Литовської Республіки

24 жовтня НТУУ "КПІ" відвідала велика делегація представників бізнесу, великих підприємств, голів галузевих асоціацій та науковців Литовської Республіки.

Гості зустрілися з керівництвом університету та представниками факультетів. Під час цієї зустрічі проректор КПІ з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко розповів про історію і сьогодення університету та про основні напрями наукових досліджень, які тут проводяться. Про діяльність Наукового

парку "Київська політехніка" і, зокрема, про формат і підсумки останнього фестивалю "Sikorsky Challenge 2014" докладно поінформував членів делегації директор Наукового парку з питань інтелектуальної власності Ярослав Кологривов. За ним з презентацією програми "Чиста вода", що реалізується в КПІ, виступив її координатор, зав. кафедри екології та технології рослинних полімерів інженерно-хімічного факультету професор Микола Гомеля. Про роботу у

сфері енергетики сталого розвитку розповів доцент Інституту енергозбереження та енергоменеджменту НТУУ "КПІ" Артем Ковальчук; про співпрацю факультету біомедичної інженерії з організаціями Литовської Республіки – заступник декана цього факультету доцент Ольга Кисельова. Учасники зустрічі також обговорили можливості налагодження співпраці між КПІ та діловими структурами й навчальними закладами Литви. Йшлося, зокрема, про організацію практики

київських політехніків на литовських підприємствах, їх участь у Літніх школах, що організуються литовськими вишами тощо.

Представники ділових кіл Литовської Республіки також ознайомилися з університетським кампусом, оглянули алею видатних учених та інженерів, життя і діяльність яких була пов'язана з університетом, монумент "Новий Прометей", відвідали Державний музей техніки при НТУУ "КПІ" та Науково-технічну бібліотеку.

Інф. "КПІ"

Представники НТУУ "КПІ"

Сталий розвиток: від концепції до практики

Проблеми, що їх упродовж двох днів обговорювали учасники Міжнародного форуму "Взаємодія вищих навчальних закладів, влади та бізнесу задля розвитку сталого суспільства", який пройшов у КПІ 30–31 жовтня, є надзвичайно важливими для всього світу. Для нашої ж країни вони є просто пекучими. Адже питання енергозбереження та енергоефективності нині стають для нас питаннями виживання, так само як і питання економічного зростання та екології.

Концепція сталого розвитку ґрунтуються на системному підході до проектування економічного розвитку з урахуванням екологічних можливостей планети Земля. За визначенням Комісії ООН зі сталого розвитку, мета забезпечення сталого розвитку – задовільнити потреби сучасного суспільства, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовільнити свої. Відтак ця концепція є результатом поєднання трьох основних напрямів розвитку – економічного, соціального та екологічного.

Участь у церемонії відкриття форуму взяли Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Вашук, для якого НТУУ "КПІ" – перший український університет, який він відвідав у статусі посла; віце-президент Університету м. Вінніпег Нейл Беснер і представники його адміністрації та факультетів, перший віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців

Сергій Прохоров, директор департаменту Міністерства освіти і науки України Дмитро Чеберкус, ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Згуровський, президент Київської школи економіки Юрій Логуш, викладачі, аспіранти, студенти КПІ та інші.

Окрім НТУУ "КПІ", співорганізаторами форуму виступили Університет м. Вінніпег (Канада) та Київська школа економіки.

"Ми зібралися, щоб обговорити теоретичні і практичні аспекти

щодо реалізації ідеї "Зеленого кампусу" в практичній діяльності, яка дозволила Вінніпезькому університету майже вдвічі скоротити в останні роки споживання теплової і електричної енергії".

Між НТУУ "КПІ" та Вінніпезьким університетом налагоджено доволі тісне співробітництво. Торік вони підкріплено ще й угодою про співпрацю.

"Ми маємо давні і цілі відносини з Україною, і наш обов'язок налагоджувати щільніші стосунки з її

важливо, ширшому співовариству".

Перейняти у колег з Канади варто багато чого. Університет м. Вінніпег є екологічним лідером серед канадських вишів. Ідеологія сталого розвитку – наскрізня в організації життя його кампусу. Це стосується питань тепло- та водопостачання, енергетики, утилізації сміття тощо. Впродовж багатьох років Університет м. Вінніпег скорооче викиди парникових газів, і торік цей показник був на 6% меншим за по-

казник 1990 року, при тому, що за цей же період площа його будівель збільшилася на 36%! Відтак чималий досвід, який університет накопичив у впровадженні "зелених" і енергоощадних технологій в систему життєзабезпечення своєї діяльності, може бути дуже корисним для українських вишів.

"Питання сталого розвитку, енергозбереження є не тільки питаннями впровадження зелених технологій, але є питаннями сувереної геополітичної необхідності, питаннями державної безпеки... Тож відносини, які налагоджуватимуться під час проведення форуму, ті домовленості, яких може бути досягнуто, та ідеї і розробки можуть поширитися всією Україною. І винаходами та технологіями енергозбереження зможуть скористатися усі ваші співгромадяни...", – підкреслив, вітаючи учасників наукового зібрання, посол Канади Роман Вашук.

Закінчення на 2-й стор.

стратегій формування політики сталого розвитку в Україні, ознайомитися з досвідом нашого головного партнера в Канаді – Вінніпезького університету, – наголосив, відкриваючи форум, ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуровський. – Ми також плануємо глибше вивчити досвід Вінніпезького університету

провідними навчальними закладами та прибічниками впровадження у життя концепції сталого розвитку, – зауважив у своєму виступі Нейл Беснер. – Цей форум дозволить нам обмінюватися досвідом і вчитися одне в одного, приносячи таким чином користь нашому викладацько-му складу, студентам і, що не менш

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1
2
Українсько-канадський форум зі сталого розвитку

2
Вибори Студентської ради КПІ

На засіданні профкому співробітників

3
Викладач-дослідник С.А. Найда

Лекція про комету Чурюмова-Герасименко

4
Розвиток теорії ймовірностей у КПІ

Волонтери КПІ

Четверта "Суїка. КПІ"

Літній відпочинок співробітників

Вибори Студентської ради

Дмитро Афанасьев

Відбулася звітно-виборна конференція Студентської ради НТУУ "КПІ". Із 340 делегатів, обраних на конференцію, були присутні 229 осіб. Заслушавши доповідь голови Студентської ради Максима Гусака про діяльність у звітному періоді, делегати визнали її роботу задовільною.

Потім, згідно з порядком денним, відбулися вибори голови Студентської ради на новий період. Претендентів було двоє – Дмитро Афанасьев і Сергій Тимченко. Обидва представили свої програми. Делегати конференції мали зможу порівняти їх і, очевидно, в результаті порівняння і виявилися такі результати голосування: Дмитро Афанасьев набрав 173 голоси, Сергій Тимченко – 31 голос. 25 делегатів проголосували проти всіх. Таким чином, головою Студентської ради НТУУ "КПІ" став студент 5-го курсу факультету авіаційних і космічних систем Дмитро Афанасьев. На наш погляд, Дмитро запропонував цікаву змістовну програму під назвою "7 кроків розвитку Студентської ради НТУУ "КПІ".

На конференції були обрані представники із числа студентів і аспірантів до складу Вченої та Адміністративної рад університету.

Інф. "КП"

На засіданні профкому співробітників

Чергове засідання профспілкового комітету співробітників НТУУ "КПІ" відбулося 23 жовтня 2014 р. Були розглянуті питання: про особливості поточного моменту; про підсумки оздоровчого сезону; про хід звітно-виборної профспілкової кампанії в підрозділах університету; про розподіл коштів, зібраних профбюро для допомоги співробітникам НТУУ "КПІ", які привезні до лав ЗС України, та ін.

Заступник голови профкому М.О. Безуглий поінформував про результати заходів різних рівнів, що не допустили прийняття Кабміном дискримінаційного проекту закону "Про удосконалення норм законів з метою забезпечення фінансово-економічної ситуації в Україні". Також було доведено інформацію щодо організації навчального процесу в зимовий період: канікули студентів заплановано з 05 січня по 01 лютого 2015 р.; другий навчальний семестр розпочнеться з 02.02.2015 р., і протягом лютого заняття відбудуться за розкладом дистанційного навчання; з 02 березня 2015 р. планується повернутися до розкладу аудиторного навантаження; засідання ДЕК відбудуться за графіком навчального процесу протягом січня – лютого 2015 р.; для науково-педагогічних працівників у листопаді – грудні будуть організовані підготовчі курси та тренінги для отримання необхідних навичок роботи в системі КАМПУС; за грудень 2014 р. – січень 2015 р. всі науково-педагогічні працівники зобов'язані наповнити електронний кампус інформаційними ресурсами з навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами на 2014/2015 н.р.; працівники інших категорій працюватимуть у звичному режимі, проте залежно від умов праці їм може бути встановлений гнучкий графік при забезпеченні стовідсotkого виконання службових обов'язків.

Про підсумки оздоровчого сезону розповів заступник голови профкому О.І.Шейко (див. статтю на 4-й стор.). Про хід профспілкової звітно-виборної кампанії в підрозділах університету поінформував заступник голови профкому співробітників В.О.Корсаков.

О.І.Шейко довів рішення, яке було прийняте на розширеному засіданні президії профкому за участю голів профспілкових бюро підрозділів, працівників яких привезли до ЗС України, про розподіл коштів, зібраних профкомом для цих працівників або членів їх сімей: родині

Також було розглянуто звернення ЦК ППОіН України щодо запровадження разового благодійного внеску на відновлення приміщення апарату профспілки. Підтримавши в цілому питання необхідності відновлення матеріально-технічної бази галузевої профспілки, профком НТУУ "КПІ" просить ЦК надати обґрунтування необхідності запропонованого внеску в зазначеному розмірі та ініціює широке обговорення шляхів відновлення приміщення керівних органів всеукраїнської профспілки на найближчому пленумі.

З нагоди Дня працівників освіти і науки профспілкових активістів НТУУ "КПІ" було відзначено почесними грамотами ЦК профспілки працівників освіти і науки України і Київської міської організації ППОіН України (докладніше – на сайті профкому <http://profkom.kpi.ua/798.html>).

Інф. профкому співробітників

Сталий розвиток: від концепції до практики

**Закінчення.
Початок на 1-й стор.**

Перше пленарне засідання форуму відкрилося доповіддю ректора НТУУ "КПІ" Михайла Згуровського "Моделювання сталого розвитку: глобальний та регіональний контексти". Вона була присвячена аналізу загальних проблем, які постали перед людством, зробленому на основі використання індикаторів сталого розвитку та з урахуванням коефіцієнтів вразливості країн світу й окремих регіонів планети до загроз економічного, екологічного та соціального характеру. Такий узагальнюючий погляд на питання необхідності

забезпечення сталого розвитку задав тон подальшим обговоренням як сучасних, так і цілком практичних проблем реалізації на практиці основних ідей, на яких ґрунтуються ця концепція.

Слід зауважити, що роботі форума передувала зустріч фахівців з питань енергозабезпечення Вінницького університету і представників адміністрації та служби енергоменеджменту КПІ, під час якої гості з Канади ознайомилися з діяльністю ради НТУУ "КПІ" з енергозбереження, відвідали Інститут енергозбереження та енергоменеджменту НТУУ "КПІ" та навчальний центр з відновлюваної енергетики на факультеті електроенерготехніки та автома-

тики. У центрі з відновлювальної енергетики було проведено ще й скайп-конференцію зі співробітниками технічних служб Університету м. Вінніпег, присвячену питанням оптимізації енергоспоживання та досвіду, що його накопичили в цій сфері колеги за океаном. Під час підсумкового засідання канадські експерти висловили низку рекомендацій щодо використання їхніх напроправлінь у КПІ та обмінялися з українськими колегами міркуваннями щодо впровадження новітніх технологій енергопостачання та енергозбереження в систему енергозабезпечення сучасного університету. Ці поради для НТУУ "КПІ" є особливо важ-

ливими ще й тому, що в рамках уже згадуваної угоди КПІ та Вінніпезького університету планують співпрацювати за проектом "Зелений кампус". Ішлося під час цієї зустрічі і про джерела фінансування масштабної реконструкції системи енергозабезпечення університету. Її учасники дійшли висновку, що навіть за суттєвої різниці в національних законодавствах України та Канади щодо використання грантів і бюджетних фінансових ресурсів на потреби навчальних закладів, дещо з досвіду вінніпезьких колег у питаннях залучення коштів також можна було спробувати перенести на вітчизняний ґрунт.

Тож упродовж двох днів українські та канадські науковці розглянули практичні аспекти реалізації концепції сталого розвитку, досвід Канади у впровадженні в повсякденне життя сучасних дружніх до довкілля та, водночас, енергоощадних технологій, можливості реалізації подібних програм в Україні, а також проблеми, що можуть зустрічатися на цьому шляху. Працювали вони по панелях-секціях "Корпоративна відповідальність університетів, бізнесу та уряду у сталому розвитку", "Економічні та соціальні аспекти сталого розвитку" та "Технологічні аспекти сталого розвитку".

Дмитро Стефанович

ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК

С.А.Найдя

Електроакустичні прилади – для здоров'я людини

Природа створила людей, з одного боку, досконалими, а з іншого – чутливими до всіляких захворювань, які корочують наш вік. Покращити якість життя і зробити його комфортнішим можуть науки. Зокрема, на кафедрі акустики та акустоелектроніки ФЕЛ уже багато років працюють над створенням медичних електроакустичних приладів для діагностики і лікування. Ще з часів СРСР лікувальні центри оснащували ними.

Ось кілька новинок останнього часу: розроблено теорію, розраховано і створено лабораторний макет нового приладу функціональної ранньої ультразвукової (УЗ) пасивної діагностики – акустотермометра для вимірювання в реальному часі внутрішньої температури тіла людини за його слабким тепловим акустичним випромінюванням. Запропоновано широкосмуговий п'езовипромінювач, який використовується в УЗ-апаратах для лікування низки захворювань. Отримано П-подібну форму амплітудно-частотних характеристик п'езоперетворювачів для УЗ-сканерів, яка дозволяє провести динамічне частотне сканування і фільтрування ехосигналу вужчою смугою, середня частота якої зменшується відповідно до глибини зондування; використовує один перетворювач у всьому робочому діапазоні медичної УЗ-діагностики. Створено теорію середнього вуха людини. На основі експериментальних даних сформульовано принцип відбиття звуку від барабанної перетинки. Запропоновано новий метод дослідження і діагностики слуху окремо від сенсоневральної частини слухового апарату – слухова ехоскопія, розраховано і створено дослідний зразок апарату.

Безпосереднім учасником і виконавцем цих робіт є д.т.н., проф. Сергій Анатолійович Найдя. Цього року він став переможцем університетського конкурсу "Викладач-дослідник 2013". Сергій Анатолійович є вихованцем Київської політехніки – у 1992 р. з відзнакою закінчив електроакустичний факультет КПІ. Через три роки успішно закінчив аспірантуру при кафедрі акустики та акустоелектроніки. Йому пощастило з науковим керівником. Професор В.С.Дідковський дав путівку в життя не одному молодому таланту. Тож у травні 1996 р. С.А.Найдя захистив кандидатську, а в листопаді 2010 р. – докторську дисертацію за спеціальністю "Прикладна акустика та звукотехніка".

За цей час він пройшов шлях від асистента до доцента, а згодом і професора кафедри акустики та акустоелектроніки. У 2000–2002 рр. Йому було призначено стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених.

Нині С.А.Найдя читає лекції з курсів "Фізична акустика", "Медичні акустичні прилади та системи". Багато років виконує обов'язки заступника завідувача кафедри з методичної роботи, з 2008 р. – заступник декана ФЕЛ з навчально-організаційної роботи. Є членом Науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України з електроніки. Автор понад 100 науково-методичних праць, у т. ч. 4 навчальних посібників з грифом МОН України, 1 монографії, 11 патентів.

Під "крилом" Сергія Анатолійовича зростають і формуються молоді наукові кадри. Окремі питання з названих вище розробок знаходять втілення в магістерських дисертаціях, дипломних проектах і роботах, науковим керівником яких є С.А.Найдя. Аспірантка Т.М.Желяскова восени минулого року захистила кандидатську (за графіком), К.С.Дрозденко свою кандидатську захистила досрочно, у квітні цього року.

Тож побажаємо дослідникам нових проривів та винахнання.

За інф. ФЕЛ

Лекція першовідкривача комети К.І.Чурюмова

12 листопада очікується подія, якою відкриється, без перебільшення, нова ера в космічних дослідженнях комет. Цього дня Європейське космічне агентство (ЕКА) планує вперше в історії здійснити м'яку посадку модуля "Філа" космічної станції "Розетта" на ядро комети Чурюмова-Герасименко.

Цій події була присвячена лекція "Експеримент тисячоліття – космічна місія "Розетта" до комети Чурюмова-Герасименко, яку 30 жовтня прочитав у Київському планетарії його директор, президент Українського товариства аматорів астрономії, член-кореспондент НАН України, д. ф.-м. н., проф. Клім Чурюмов. Саме він разом із Світланою Герасименко відкрив восени 1969 року комету, що названа їх іменами.

Клім Іванович коротко розповів про комети взагалі, про відкриття комети, про космічну станцію "Розетта" і про те, як проходить підготовка до висадки зонду.

Цікаво було почути, що комету Чурюмова-Герасименко відкрили, не вдвівляючись в окуляр телескопа у башті гірської обсер-

К.І. Чурюмов

ваторії, а в Києві, аналізуючи зображення небесних тіл на фотопластинках, зроблених за місяць до того в Алма-Атинській обсерваторії. На шести фотопластинках виявили зображення невідомого об'єкта, який ідентифікували як комету. Направили повідомлення в Центральне бюро астрономічних телеграм (США), звідки отримали підтвердження відкриття.

Комета Чурюмова-Герасименко робить один оберт навколо Сонця за 6,57 року. Її орбіта пересікає орбіти Марса і Юпітера, але не досягає орбіти Землі. Без телескопа цю комету побачити неможливо – її видима зоряна величина складає 12, а людина неозброєним оком може бачити об'єкти не слабші 6 зоряної величини.

Станція "Розетта" стартувала у березні 2004 р. Відповідно до плану польоту, вона

здійснила низку гравітаційних маневрів поблизу Марса і Землі і вийшла на орбіту комети. 3 липня 2011 р. по 20 січня 2014 р. станція перебувала у "сплячому" режимі. З серпня 2014 р. станція почала зближуватися з кометою. Лектор продемонстрував фотознімки ядра комети, зроблені космічним апаратом із різних відстаней – від 1800 до 20 км. Ядро має габарити приблизно 5x3x2 км, обертається з періодом 12,7 годин. Проаналізувавши фотознімки ядра, які передала "Розетта", фахівці ЕКА обрали попередньо 6 ділянок для посадки модуля "Філа", а згодом – дві – основну і запасну. Останніми днями станція рухається на відстані 8–10 км від ядра комети, яке має швидкість 15 км/с. Від Землі її віддає понад 500 млн км. Таку відстань радіохвилі проходять більше, ніж за 28 хвилин.

Планується, що 12 листопада о 9 годині 35 хвилин за центральноєвропейським часом з відстані 22,5 км від центра комети модуль "Філа" почне рух до поверхні ядра комети і досягне її через 7 годин. Модуль має закріпиться за допомогою гарпунів (сила тяжіння на поверхні ядра комети надзвичай-

Ядро комети Чурюмова-Герасименко
Фото з сайту www.esa.int

но мала), і далі почне досліджувати ядро. Станція "Розетта" супроводжує комету, доки не втратить працездатності. Вчені сподіваються, що станції вдасться супроводжувати комету до перигею, якого вона досягне 13 серпня 2015 р.

ЕКА має намір 12 листопада провести пряму трансляцію зближення космічного апарату з кометою на сайті: <http://rosetta.esa.int/>. Побачити її можна буде і в нашому університеті.

В. Миколаєнко

Математики КПІ і Київська школа теорії ймовірностей

Історія Київської школи теорії ймовірностей починається в середині XIX ст. Першу лекцію з цієї математичної дисципліни в Київському університеті Св. Володимира прочитав у 1863 р. Михайло Єгорович Ващенко-Захарченко (1825–1912) при вступі на посаду доцента. Перший в Україні підручник з теорії ймовірностей опублікував у 1878 р. його учень та колега професор Василь Петрович Єрмаков (1845–1922). Тоді це був один з найсучасніших підручників, у ньому, зокрема, викладалися нові результати російського математика П.Л. Чебішова про закон великих чисел. В.П. Єрмаков став у 1898 р. першим завідувачем кафедри вищої математики КПІ. У 1905 р. вийшов друком посібник В.П. Єрмакова "Метод найменших квадратів", що сприяло широкому застосуванню описаного в ньому ймовірнісного інструменту в багатьох галузях науки.

Професор Київського університету Д.О. Граве (1863–1939), поряд із вченими Стокгольмського університету (Ф. Лундберг, Г. Крамер), був піонером у створенні і розвитку актуарної (страхової) математики. Він опублікував підручники "Математика страхової справи" (1912), "Теорія пенсійних кас" (1917), "Математика соціального страхування" (1924).

З 1908 р. почали працювати знамениті семінари Д.О. Граве, на яких виховалася ціла плеядя видатних математиків, серед них – всесвітньо відомий український математик Михайло Пилипович Кравчук (1892–1942). У 1934 р. Д.О. Граве став одним із засновників та першим директором Інституту математики ВУАН України, куди увійшли колишні кафедри природничо-технічного відділу ВУАН: прикладної математики (керівник Д.О. Граве), чистої математики (Г.Ф. Пфейффер) та математичної статистики (М.П. Кравчук).

Будучи зав. кафедри математики КПІ, М.П. Кравчук наприкінці двадцятіх – початку тридцятіх років культивував тут теоретико-ймовірнісні і статистичні дослідження. Разом зі своїми учнями – О.С. Смогоржевським, К.Я. Латишевою, С.М. Куликом – він вивчав ортогональні многочлени, відповідні деяким ймовірнісним розподілам. Зараз многочлени, породжені по-ділом Бернуллі, у світовій літературі носять назву многочленів Кравчука.

Дослідження М. Кравчука в КПІ згодом продовжив проф.

О.С. Смогоржевський (1896–1969). Він розвивав та поширював його ідеї в стінах вищу у воєнні та повоєнні роки, до 60-х рр. ХХ ст. Йому належать такі праці, співзвучні ідеям вчителя, як "Про унітарні та ортогональні перетворення" (1931), "Про ортогональні поліноми, звязані з імовірнісною схемою С.Н. Бернштейна" (1936).

У той час з'явилися класичні праці М.М. Крилова та його учня М.М. Боголюбова з ергодичної теорії ланцюгів Маркова з довільним фазовим простором. Над вивченням динамічних піддію випадкових сил та об-

В.П. Єрмаков

результатами Б.В. Гнеденка та його учнів.

Під впливом Б.В. Гнеденка почав близьку наукову діяльність Анатолій Володимирович Скороход (1930–2011), роль якого в розвитку української школи теорії ймовірностей неможливо переоцінити. З 1964 р. він очолював відділ теорії випадкових процесів в Інституті математики АН УРСР, читав в КДУ основні та спеціальні курси: "Процеси з

незалежними приростами", "Процеси Маркова", "Стochastic differential equations", "Vipadkovy operatori" та ін., керував роботою наукового семінару, численних аспірантів, написав багато монографій, серед яких "Дослідження з теорії випадкових процесів" (1961), "Vipadkovy processes з незалежними приростами" (1964), "Teoria vipadkovykh processes" у 3-х т. (1971–1975). У 1964 р. А.В. Скороход та Й.І. Гіхман завершили роботу над першим в СРСР підручником з теорії випадкових процесів в Інституті математики АН УРСР, читав в КДУ основні та спеціальні курси: "Процеси з

незалежними приростами", "Процеси Маркова", "Стochastic differential equations", "Vipadkovy operatori" та ін., керував роботою наукового семінару, численних аспірантів, написав багато монографій, серед яких "Дослідження з теорії випадкових процесів" (1961), "Vipadkovy processes з незалежними приростами" (1964), "Teoria vipadkovykh processes" у 3-х т. (1971–1975). У 1964 р. А.В. Скороход та Й.І. Гіхман завершили роботу над першим в СРСР підручником з теорії випадкових процесів в Інституті математики АН УРСР, читав в КДУ основні та спеціальні курси: "Процеси з

незалежними приростами", "Процеси Маркова", "Стochastic differential equations", "Vipadkovy operatori" та ін., керував роботою наукового семінару, численних аспірантів, написав багато монографій, серед яких "Дослідження з теорії випадкових процесів" (1961), "Vipadkovy processes з незалежними приростами" (1964), "Teoria vipadkovykh processes" у 3-х т. (1971–1975). У 1964 р. А.В. Скороход та Й.І. Гіхман завершили роботу над першим в СРСР підручником з теорії випадкових процесів в Інституті математики АН УРСР, читав в КДУ основні та спеціальні курси: "Процеси з

нестей – спектральну теорію однорідних і ізотропних випадкових полів. За цикл робіт з теорії випадкових полів він нагороджений премією НАН України ім. акад. М.М. Крилова (1993 р.). Його монографію "Спектральна теорія випадкових полів" перекладено англійською мовою і видано в США (1983 р.). Серед його учнів 45 кандидатів фізико-математичних наук, 10 з яких захистили докторські дисертації.

У 1951 р., після закінчення механіко-математичного факультету КДУ, на роботу до КПІ прийшов Ю.Л. Дальєцький (1926–1997). Основний напрям його досліджень – еволюційні диференціальні рівняння в нескінченності випадкових рядів у топологічних векторних просторах, теорії граничних теорем для випадкових

процесів, теорії гауссових та субгауссових процесів, статистики випадкових процесів, функціонального аналізу та диференціальної геометрії в нескінченності випадкових рядів у топологіческих просторах. У цих дослідженнях широко використовувалися методи теорії випадкових процесів, функціонального аналізу та диференціальної геометрії в нескінченності випадкових рядів у топологіческих просторах", "Неравенство Бруні-Мінковського іого приложения" (спільно з А.Б. Харашішвілі), "Функціональні методи в задачах суммирования случайних величин" та "Asymptotic Behavior Linearly Transformed Sums of Random Variables" (спільно з С.О. Солнцевим),

"Метрические характеристики случайных величин и процессов" (спільно з Ю.В. Ко-заченком). Його учні, серед яких 13 кандидатів та 3 доктори фізико-математичних наук, нині віддають своє знання та досвід задля розвитку теорії ймовірностей як в Україні, так і за межами.

Багато років разом з В.В. Булдигіним в КПІ пілдно працювали, розвиваючи напрям теорії ймовірностей, професори О.І. Клесов, О.В. Іванов, А.Ю. Пилипенко, доцент А.Б. Ільянко. Після смерті Валерія Володимировича у 2012 р. кафедру очолив д. ф.-м. н., проф. Олег Іванович Клесов – колишній аспірант М.Й. Ядренка. Олег Іванович зберіг та підтримав колектив молодих науковців, керівником у написанні кандидатських дисертацій і рецензентом праць яких був В.В. Булдигін. Він докладає зусиль щодо збереження історії та традицій кафедри, зростання її авторитету серед наукових установ країни та світу.

Л. С. Баштова, м.н.с. ДПМ при НТУУ "КПІ"

Д.О. Граве

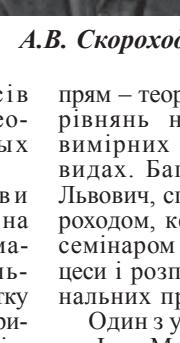
Д.О. Граве

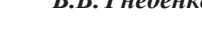
М.П. Кравчук

Б.В. Гнеденко

Ю.Л. Далєцький

Б.Н. Гарштейн та ін. У

1948 р. Б.В. Гнеденко був обраний академіком АН УРСР і очолив відділ теорії ймовірностей в Інституті математики та кафедру теорії ймовірностей в КПІ.

Студенти-математики, які спеціалізувалися з теорії ймовірностей, замість методичних дисциплін слухали обов'язкові курси "Додаткові розділи теорії ймовірностей", "Teoria vipadkovykh processes", "Matematichna statistika". У 1962 році було створено окрему кафедру теорії ймовірностей і математичної статистики, завідувачем якої став професор Й.І. Гіхман. У 1966 р. кафедру очолив його учень – доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України Михайло Йосипович Ядренко (1932–2004), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. Заснована ним київська школа з теорії випадкових полів та процесів відома в усьому світі. М.Й. Ядренко створив новий напрям в теорії ймовір-

ностей – спектральну теорію однорідних і ізотропних випадкових полів. За ц

Четверта "Сушка. КПІ"

24 жовтня на алеї та в парку напроти першого корпусу Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" уже вчетверте відбулася фотовиставка "Сушка. КПІ". У виставці міг взяти участь кожен, хто бажав представити широкому загалові свої фотороботи. Серед її учасників були і професіонали, і ті, хто намагається ними стати, й звичайні фотолюбителі. Утім,

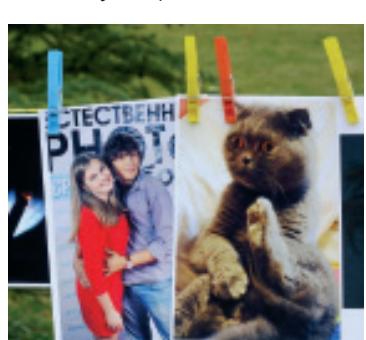

також узяли участь колекціонери, які представили ретро-фотокамери (циклою виявилася колекція Максима Тищенка). Кожен охочий мав змогу закріпити свої фотороботи на мотузках за допомогою звичайних прищіпок, а також забрати фотографії, які сподобалися.

Організаторами "Сушки" виступили активісти Студентської ради НТУУ "КПІ" (координатор Альона Галушка). Незважаючи на

більшість учасників складали, звісно, студенти, до того ж, не тільки КПІ, але й інших київських вишів. За повідомленням голови Студентської ради НТУУ "КПІ" Дмитра Афанасьєва, публіці було представлено близько 2000 фотографій, у тому числі свої роботи показали представники 10 університетів, зокрема Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, Київського національного університету будівництва і архітектури та ін. Цього року було розширено і формат виставки – у ній

холодну погоду, студенти, співробітники університету, відвідувачі парку і просто перехожі розглядали і жваво обговорювали фотороботи. Лунали як професійні зауваження, так і емоційне захоплення вдалим відтворенням якогось моменту. Четверта виставка "Сушка. КПІ", як і всі її попередники, за всіма показниками мала неабиякий успіх.

**В. Школьний
Фото Ю. Каракаш,
гр. УВ-32, ФММ**

ПОЛІТЕХНИКИ – УКРАЇНСЬКИМ ВІЙСЬКОВИМ

На сході України триває Антитерористична операція. Сумі і печаль за загиблими й пораненими українськими синами супроводжують бойові дії. Серед них, хто захищає Україну, є КПІшники: студенти, викладачі, співробітники. Десятки тисяч людей, що знаходяться на мирній території, не лишаються осторонь цих подій. Вони як можуть підтримують наших бійців.

НТУУ "КПІ" бере активну участь у наданні підтримки частинам, у яких проходять службу наші вояки. Для того щоб ця робота була ефективною, в НТУУ "КПІ" створено Штаб допомоги АТО. Тут об'єдналися представники студентських організацій та адміністрації: ДНВР, студмістечка, НТСА, студентських рад та профкому студентів, ініціативні групи гуртожитків № 20 та № 8. У соціальних мережах було створено інформаційну сторінку, де викладаються новини та звіти про роботу штабу, інформація про закупівлі та необхідні речі для вояків. За час роботи штабу було придбано та відправлено в зону бойових дій чимало корисних речей, одягу, провіант: тактичні окуляри, монокуляр, комплекти філієвої та термоблизні, пошило 250 балаклав, передано ліжка та матраси, подушки та ковдри, спецвзуття, нашивки, акумулятори для приладів нічного бачення, костюм снайпера; систематично проводиться збір про-

ductivів біля супермаркетів, встановлено скриньки для збору коштів.

Тож кожен небайдужий може знайти зручний спосіб для надання допомоги. Ініціативна група сту-

Волонтери КПІ

дентів на чолі з Іваном Бродяком допомагає проводити зварювальні роботи, оснащувати захистом бойової техніку. Олексій Іванов неодноразово відвідує та передає необхід-

не бійцям на блокпостах і на передовій. На підтримку військових було влаштовано декілька акцій, таких як КРІ MARKET. На цих благодійних ярмарках можна було придбати сувенірну продукцію, вироби хендмейд, скуштувати смаколіків. Кошти, зібрані на ярмарках, підуть на закупівлю необхідних приладів. Нарешті КПІ спільно з іншими університетами буде брати участь у благодійних ярмарках м. Києва.

Здебільшого кошти йдуть на технічні засоби та спецодяг, оскільки завдяки цьому будуть врятовані життя. Першочергово КПІшники вирішили придбати тепловізор. На сьогодні коштів недостатньо, оскільки потрібно понад 50000 грн. Були випущені спеціальні наліпки, які кожен може придбати і цим зробити внесок у допомогу бійцям АТО.

Волонтери продовжують роботу, звертаються до небайдужих з проханням допомогти та підтримати добру справу! Допомагати українським бійцям – це обов'язок кожного, адже від того, що ми робимо зараз, залежить наше майбутнє. Не залишайтесь осторонь, допомагайте хто чим може. Допоможемо солдатам, які захищають наше майбутнє, теплими речами, продуктами, коштами на придбання амуніції, листами підтримки.

Інф. дирекції студмістечка

Літній відпочинок співробітників

Цього літа в ОК "Маяк" на трох змінах через КПІ відпочило 217 співробітників, 64 члени їх родин та 77 дітей і онуків. Через санаторій-профілакторій оздоровилось: співробітників – 112, членів родин – 52, дітей – 38. Стороннім особам було реалізовано за повну вартість 217 путівок. Загальне заповнення бази з урахуванням студентів склало 65%. Вартість путівок через університет становила 2700 грн, через санаторій-профілакторій – 2202 грн.

У СОТ "Політехнік" відпочило 12 співробітників, 8 членів родин та 9 дітей. Вартість путівки – 2400 грн на 14 днів. Профспілкова компенсація становила 700 грн. Стороннім реалізовано 36 путівок. Сезонне заповнення склало 15%, але серед співробітників і сторонніх осіб табір став дуже популярним як база відпочинку вихідного дня. На сьогодні, завдяки зусиллям директора І.П.Кучеряного, база заробила близько 90 тис. гривень, і до кінця року є замовлення приблизно на 70 тис. грн.

У СВСТ "Сосновий" за три зміни відпочило 67 співробітників, 23 члени родин та 28 дітей. Вартість путівки складала 2600 грн, а профспілкова компенсація – 900 грн. Стороннім було продано 37 путівок. Заповнення – 61%.

За 9 місяців цього року співробітникам КПІ було надано 156 санаторних путівок, з них 15 – для дорослого і дитини. На четвертий квартал додатково отримано ще 12 путівок.

Улітку 2014 р. 57 дітей співробітників оздоровилися в дитячих оздоровчих таборах "Карпатські зорі" (Івано-Франківська обл.), "Дружний" (Ірпінь) та "Сонячний берег" (Одеська обл.), 20 дітей на запрошення профспілки Варшавської політехніки безкоштовно відпочили в Польщі.

Профспілковий комітет на підставі постійного моніторингу та численних звернень громадськості вважає, що при підготовці до наступного оздоровчого сезону варто облаштувати спортивний і дитячий майданчики та вихід до пляжу

у СВСТ "Сосновий"; відновити спортивні майданчики, розширити дитячий майданчик, відремонтувати приміщення адміністративного корпусу та їдальні, продовжити ро-

боти з укріплення берега й облаштування озера в СОТ "Політехнік"; в ОК "Маяк" вжити заходів щодо ремонту свердловини і електромережі, передбачити наявність запасних електродвигунів та поетапно відремонтувати сантехніку в кімнатах, оновити штори, замінити постійну близину, встановити в кінозалі кондиціонер, а в холі – телевізор. Особливу увагу в ОК "Маяк" треба звернути на проведення ремонту приміщення їдальні та її комунікацій, придбати нове обладнання, відремонтувати вентиляцію, оновити столи та стільці.

Тож будемо сподіватися, що наступного літа політехніки зможуть відпочивати комфортніше і, можливо, дешевше.

Інф. профкому співробітників

«Київський політехнік»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М.ІГНАТОВИЧ

Н.Є.ЛІБЕРТ

Д.Л.СТЕФАНОВИЧ
(керівник прес-служби
НТУУ "КПІ")

Дизайн та комп'ютерна верстка

I.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Ком'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ.»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

**Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.**